

**ΛΙЦΑΤΑ
ΝΑ ΦΕΝΟΜΕΝΑΛΗΝΟΤΟ**

© Лилия Старева, автор, 2012 г.
© Явора Паунова, художник, 2012 г.

Снимков материал – архив на автора и на КК „Труд“

© Книгоиздателска къща „Труд“, 2012 г.

ISBN 978-954-398-172-4

Лилия Старева

**ЛИЦАТА
НА
ФЕНОМЕНАЛ-
НОТО**

Български ясновидци и лечители

На светлата памет на Илко Казанджиев, изключителен български феномен, лецител, изследовател!

Благодаря на Илко, че ми откри един друг, различен свят. На семейството му, неговата голяма любов – Ели, Лати и Жоро. Благодаря на приятелите му от Лабораторията за изследване на екстраординарни феномени към Шуменския университет, които станаха и мои приятели. Благодаря на десетките български лецители и ясновидци, които съдействаха сърдечно за написването на тази книга.

ПРЕДГОВОР

Съвременните български лечители и ясновидци – модна, изкустителна, интригуваща, пикантна, при всички случаи, вълнуваща ни тема. Представят ги във вестници и списания, в рекламни карета, по различни телевизионни канали и токшоута. Немалко са и книгите за „най-известните“ български екстрасенси. Част от лечителите, а и някои ясновидци, имат книги на благодарните пациенти. Оттам могат да се извадят трогателни редове. Казвам го без грам подценяване на тези редове. Някои сами написаха и издадоха книги за живота си. И сякаш колкото повече информация се прибавя, по-малко става яснотата. Въпросите си стоят. Какви са тези хора и техните възможности? Кои са най-добрите, как да ги открием? Как да се справим с истини, които не могат да се пипнат и усетят, да се докажат по познатите ни начини? Как като общество и държава можем да установяваме техните възможности, учените го наричат „обективизиране на възможности“, държавниците – „въвеждане на законови норми за установяване и признаване“?

След повече от три години работа по темата, срещи, разговори, анкети с около 100 изявени и признати, а някои и вече забравени, феномени, изчитане на хиляди страници, ми е ясно, че не е лесно те да бъдат представени. Толкова възвеличавани и толкова разпъвани, обожествявани, демонизирани, при всички случаи нееднозначни и противоречиви. Фиксирането в едната страна, която и да е тя, би било грешка, би било невярно и ненужно четиво. Нито тоталното отричане, нито екзалтираната патетика ще решат проблема с тяхното съществуване, с намиране на мястото им сред нас, обикновените. Бих искала тази книга да даде един различен поглед на явлениято, наречено „български феномени“. Не просто да ги преброим кои и колко са. Те са, както казва Ванга на доц. Йорданка Пенева от Шуменския университет: „Иляде, Йорданко, много са“. Разпръснати са из цялата българска земя. Феномени и представящи се за такива. Уникални, непов-

торими, непреброими. Най-интересните са и най-трудно достъпни. Не се афишират, не търсят изява, не фигурират в официални справочници, не са членове на организации за феномени. Трябва да имаш късмет и да станеш част от мълвата за тях. Някои директно ми отказаха: „Не искам да се пише за мен“. Тези, които можеш да откриеш в натрапчиво повтарящи се, 100% гарантиращи реклами, най-често са от другите, не съвсем истинските. Многобройни и разнолики. И все пак нещо ги сближава. Имат сходни представи за света и хората. Имат свое обяснение на въпроси, които човечеството си задава от хилядолетия. И макар и повлияни от езотерични школи и изследвания, философията им е единна, непоклатима и интересна. Светът, обхванат с по-развитите им сетива, видян отвътре и отблизо от „очи“, за които няма прегради, е примамливо любопитен.

Каква е тяхната религия, в какво вярват? Каква е мисията им в този живот? Откъде идват, имат ли своите аналози в историята, митологията, религията, културата на народа ни и кои са те? Как е възникнал животът на Земята и кой е неговият създател? Какъв е смисълът на човешкия живот? Какво представляват Слънцето, Луната, звездите, денят и нощта, светлината и мракът, небето и Земята, светците и демоните? Има ли паралелни светове и възможно ли е дистанционно управление за тяхното време и пространство? Какво представляват децата „индиго“, НЛЮ, преражданията, кармата? Как се влиза в този вселенски компютър на всемирното знание, на който уподобяват известните от древността Акашови записи и какви тайни се крият в него?

Какво представляват болестите и как тези хора могат да ни помогнат да се справим с повечето от тях? Как да се ориентираме дали ще успеят да го сторят? В какви отношения се намират със съвременната медицина, пречи ли тя, или помага на използването на тяхната свръхсетивност? Как влияят върху здравето на човека цветовете, музиката, различните геометрични символи и фигури, числата? Могат ли да говорят цветята, камъните, кристалите, захарта, солта и какво казват те? Оптимист или песимист е този, който вярва в окултната наука? Възможно ли е да използваме таланта им, за да се справим с изключително важните наши проблеми, на отделния човек, на обществото ни като цяло? Могат ли да респектират престъпността, да разрешават лични проблеми за любов, щастие, развитие, бизнес... Могат ли да помогнат на научните открития, да бъдат нашият ключ за изгубеното знание и за недостигнатото все още, защото чрез достъпа си до забраненото знание са част от него? Могат ли да ни помогнат да надникнем в дълбинните пластове на съзнанието, наречени от Юнг „архетипи“, и чрез тях в дълбините на историята и на бъдещето, които може би не са толкова непреодолимо разделени едни от други? Да се взрем навътре в себе си, да стигнем до миналото си, да предусетим и реагираме правилно

на бъдещето си? Какво управлява поведението на човека и какви са характеристиките на съвременната цивилизация? Какви са добрите и лошите страни на времето, в което живеем, какви са най-характерните черти на българина? Какво ни чака в близките 5, 10, 50 години?

Колкото повече фактически материал събирах, толкова по-парадоксални въпроси с още по-парадоксални отговори възникваха. Ако в съдбата на човека има предопределение, съществува ли то и за съдбата на народите и на човечеството като цяло? Каква е съдбата на народа ни, как се преражда той и каква е неговата карма? Какво е мястото на морала и ценностите на човека в този сякаш постоянен кръговрат? Дали отговорът на въпросите за намаляване на греха не е нишка към една нова възможност за човечеството, без земни катастрофи и без изчезване на цивилизации? Дали свръхестественото знание е скрито от нас единствено защото все още нямаме достатъчно духовност, за да го използваме за добро, за обич, за развитие?

Въпросите са като изтичащи през пръстите капки от безкрайна и вечна река. С тях се занимава от хилядолетия плеяда отдадени учени, изследователи, адепти на една или друга идея, автори фантасти дори. Имената на някои от тях блестят като звездни светила в тъмната нощ на затворените за окултното знание сърца. Сред тях с особено очарование и доброта трепти звездата на Петър Дънов, Учителя. Той е българският принос към светлината. В търсене на „българската следа“ в призрачния замък на духа прочетох с вълнение и благодарност стотици светли страници. Различното в тази книга е, че на въпросите, задавани пред човечеството, отговарят български феномени. Това те досега не са правили, или поне не така масово, целенасочено, подробно. Отговорите им шрихират лицата на феноменалното, изписват ключовите думи във визитката им, философията им не някога, а сега, в 2012-а, и не някъде, а тук, у нас, в нашата действителност, в България. В тази действителност, в която няма ясно отношение и правила за тях. И която може да се окаже, че е така „наситена“ от феноменалност, така „заразена“, може би одухотворена от нея, както никъде по света.

Какъв е смисълът на още една книга за феномените? Ами може би такъв, какъвто беше за мен написването ѝ. Път към едно ново мислене, нов поглед за света и за мястото ни в него. Търсене на истината. И на Бога, заедно с нея. Не съм адвокат на свръхталанта им. Истинските феномени нямат нужда от такъв. Не съм и съдник на морала им. Нито изследовател на свръхвъзможности. За това е необходимо много повече от един човек.

Люлеещо, неустановено, разнолико е присъствието на ясновидците и лечителите сред нас. Както всяко умение, откритие, знание, и феноменалните възможности могат да служат на доброто, но да се окажат в един момент на страната на злото, тъмнината, вредителството. Опитах се да стигна до част от критериите, по които можем да разпознаем на коя гранична ли-

ния стои феноменът – на светлата или на тъмната страна на своето знание и сила. Как може да се открие онази страна на дарбата, която ги прави посланици на доброто? В нашето шеметно и разбъркано откъм ценности време лесно се прекрачва и без това тънката граница. Какви феномени създава обществото ни днес? Кой са характерните техни типаж и не са ли те същите като на всички нас, обикновените хора, тук и сега в България? Гениални и многостранно надарени, ентузиастични – учени и творци, отдадени хора с мисия, оцеляващи, хитреци и мошеници, славолюбиви, непризнати, понякога болни, психически нестабилни. Опитвах се да дам типология на пъстрата българска феноменалност. Да видя характерните нейни лица – скромни и тихи, настойчиво пробивни, лица на отчаяни маргинали, на учени и изследователи, на бизнесмени и съчинители, на уникални и изключителни феномени. Назовах всеки от типовете с латински имена. Те не са само българска, а част от световната феноменалност. Благодаря за ценната езикова консултация на приятелите ми Хриси Чобанова, Руми Слабакова, Златко Антелов. Свръхсетивните у нас и по света си приличат. Имат общи предци далече във времето, и обща дарба – свръхсетива. Не познавам подобен опит за типология на феноменалното. Вероятно е непълен. Но се надявам, че дава посока за разбиране и изучаване. И разпознаване. От десетките, с които се срещнах, избрах да представя най-характерните, но и тези, на които, по една или друга причина, повярвах повече. Следвах собствения им съвет: Доверявай се на сърцето си. Тези, на които не се доверих, или пропускам, или представям с инициали. Може и да съм сбъркала.

Обърнах се към феномени от различни краища на страната ни, които наистина са една малка част, може би стотна, от цялото, ако то въобще може да бъде измерено. Надявам се, че са надеждна представителна извадка за анализ и изводи. Особено се стараех да не пропуска участниците в някогашните три центъра за изследване на феномени – в София, Пловдив и Шумен, които, колкото и да е странно, тоталитарната държава създаде, а демократичната закри. В достойнството на отминалата си слава те неотстъпчиво налагат въпроса за ролята на държавата за съществуването и развитието на феноменалните, а и на псевдофеноменалните възможности. Повечето попълниха анкетна карта с 80 въпроса, целяща да даде представа не само за собствената им изява, но и да ни покаже света през погледа на една свръхсетивност. Анкетираните феномени са по препоръка на специалисти, занимавали се дълги години с тяхното изследване и организиране, работили за превръщане на тяхната кауза в своя лична и на цялото наше общество. Между тях са проф. Връбка Орбецова, доц. Йорданка Пенева от Шуменския университет, Кубрат Томов и др. Безценни се оказаха и техните лични разкази и спомени. Сърдечно им благодаря за приятелството, за добросърдечието и отзивчивостта.

На втори план, като светла нишка, през цялото време следвах спомена си за един от най-големите съвременни феномени, за съжаление тръгнал си от нас на 30 юли 2003 г. Илко Казанджиев от Пловдив беше мой приятел, познавах го добре, виждала съм какво може и какво не, зная как мисли, седяла съм в кабинета му много дни, за да науча нещо повече за него и за хората, които идваха там. Винаги ми е помагал. И в тази книга е мой искрен помощник.

Феномените са предизвикателство към науката във всички времена. И разбира се, в нашето. Дали ще може чрез тях българската наука да направи своя скок? Дали ще е наистина скок, или просто мимикрия? Ще поиска ли да се оттласне отвъд границата на познатите ни светове в една безпределна като надеждата Вселена?

Феномените са и предизвикателство към държавата. Дали ще съзре тя възможност да ги включи максимално добре в грижата си, както за науката, така и за хилядите нашенци, на които те биха могли да помогнат – със съвет, знание, лечение, понякога само с надежда. Дали ще успее да открие механизъм за разпознаването им, за идентифицирането им? Това може да спести тежки разочарования, да предотврати беди.

Символ на променящия се свят

ШЕСТИМАТА СЛУЖИТЕЛИ

ПРИКАЗКА ОТ БРАТЯ ГРИМ

Живяла някога една стара царица, която била вещица, а дъщеря ѝ била най-хубавата девойка на земята. Ала старицата мислела само как да подмамва хората и да ги погубва. И щом дойдел някой да иска дъщеря ѝ за жена, отговаряла му, че който желаел да вземе дъщеря ѝ, трябвало най-напред да изпълни някакво условие, но ако не успеел, трябвало да умре. Много момци били омаяни от хубостта на девойката и дръзвали, но не успявали да извършат това, което им възлагала царицата; и тогава нямало пощада – трябвало да подвият колене пред дръвника, за да им отсекаат главата...

И както е в приказките, красотата на девойката, за която се носели легенди, като магнит привличала. Поболял се от копнеж по нея още един царски син и въпреки молбите на родителите си тръгнал към царството на магьосницата да опита щастието си. По пътя срещнал шестима, които на пръв поглед не били нищо особено, дори изглеждали някак недодялани, но имали странни и необикновени възможности, били скроени различно от обикновените хора. Първият умее да се раздува и да става до три хиляди пъти по-дебел. Вторият – да слуша надалеко. Третият не само че бил невероятен дълъг, но и можел да става три пъти по-дълъг и по-висок от най-високата планина. Четвъртият стоял със завързани очи и не бивало да сваля превръзката, защото каквото погледне с очите си, то се пръсва. Петият надделявал с еднаква лекота студа и огъня. Колкото по-горещо било наоколо, толкова по-студено му ставало и студът го пронизвал до мозъка на костите. А колкото по-студено било наоколо, толкова по-топло му било. И накрая шестият можел да източва шията си и да гледа надалеко, имал пронизателни очи, виждал отвъд гори и поля, отвъд долини и планини и из целия свят.

– Ако имаш нужда от служител, вземи ме със себе си – казали те един по един на царския син, а той решил, че тъкмо такива хора му трябват, и ги

взел да му служат. Така се сдобил с шестима чудни служители, които трябвало да преодолеят магията на лошата магьосница, да му помогнат да вземе ръката на дъщеря ѝ. Може би в кръвта на децата им щяло да остане следа и от майката зла магьосница (в други времена щели да я назовават съдба), но това вече е друга тема. А преди това шестимата служители с техните необикновени дарби – да виждат, да чуват, да гледат извънмерно, да променят формата си и да се предвижват с нечовешка бързина, да бъдат огледален образ на усещанията на хората и така да надвиват дори огъня и снега, успели да преведат своя господар през всички изпитания до омагьосаното царство и обратно до двореца на родителите му. Накрая, разбира се, се вдигнала щастлива сватба, на която всички поканени яли, пили и се веселили.

ШЕСТИМАТА СЛУЖИТЕЛИ В МИТОВЕТЕ

Когато децата четат или слушат тази приказка, те я възприемат като сигурен факт, приказен, вълшебен, но истински. Когато възрастни я четат на децата си, те вече не се питат възможно ли е и какви са тия толкова странни и така всеможещи шестима служители. Въобще не си задават въпроси. Например защо са точно шестима тия служители и има ли нещо общо с това, което наричаме Шесто чувство. Априори и малки, и големи по различен начин приемаме, че в приказките всичко става.

В митологията на народите свръхестественото е част от живота. В митичните представи на българите юнаците яздят на сури елени, с които хвърчат по небесата, спускат се стремглаво надолу към недрата на земята, катерят се по дървото на живота, убиват змията, която яде орлета, и така символично надделяват над мрака, изстрадват излизането си на горната земя, като късат живо месо от себе си, а после намират извор с жива вода и всичко застава отново на мястото си. Крали Марко откъртва канари с ръцете си, оставя стъпки навсякъде, където мине, копитата на коня му очертават границите на нашата българска земя, браздите от ралото му творят човешки свят и поставят граници с отвъдния хаос. Братята ковачи св. Антон и св. Атанас бъркат с голи ръце в огъня, с юмрук коват нагорещеното желязо, скроени са така, че да се справят с опасните за човека стихии и не само да се справят, но и да ги подчинят на човешки цели. В митологията въпросът „Истина ли е?“ не стои. И въпреки това археолози и съвременни търсачи на исторически истини следват чудните и невъзможни сказания на епосите на древните народи. И децата знаят, че Шлиман открива Троя, защото повярвал на Омировите песни и тръгнал да разчита стих след стих на място.

ШЕСТИМАТА СЛУЖИТЕЛИ ДНЕС

Какво правим, слушайки странни и невероятни разкази тук и сега, виждайки техните герои пред очите си? Когато изведнъж някой каже „мога да летя, да прескачам границата на световете, да стигна звездите“, или някаква чудна отвъдност. Това си е, меко казано, странна чудатост и може би е сигнал, че не всичко е съвсем наред. В един тъжен документален филм – „Всички вкупом“ на Иван Росенов, светла му памет, героят Румен е психично болен, разстроен, съкрушен от виденията си човек, освидетелстван, настанен в психиатрична клиника. Бил е студент, имал е дори приятелка, докато постепенно загубва реалния свят, започва да пътува в други измерения. Стиска здраво юмрук, уверен, че „държи войните да не избухнат“, отправя се често към небесата, изпълнени със светлина, може да „подсили слънцето“, просто трябва да погледне към него, а под дюшека му греят „много, много червени звезди“.

Ако беше в приказка, щеше да е вълшебен принц или юнак, мерещ сили със слънцето. Може би. Ако живееше във времето на отминалата българска традиция, щеше да е главен участник в ритуалите за подсилване светлината на слънцето, когато тя е най-слаба – на Игнажден, Атанасовден, Сирница... Може би. Но не е приказка и не е отминало време, а днес, когато в небето пътуват самолети, понякога космически кораби и совалки. Нормалните хора не могат да правят това. Румен напуска този свят три месеца след снимките на филма. Не успява да остане нито в клиниката, нито в нормалния живот. Сигурно е тръгнал към звездите.

Феномените са част от същата тази днешна действителност. Те съвсем не изглеждат неадекватни, макар че твърдят подобни невъзможни и налудничави неща. Понякога е трудно да повярваш, ако не си оставил неверието си предварително далече, ако не си приел, че този свят и тези хора съществуват, че знаят какво говорят, че си вярват и че са искрени. В началото на 90-те г. на миналия век с мълниеносна скорост вълшебната думичка *екстрасенс* завладя страната ни. Така започва да се нарича внезапно появило се цяло войнство със свръхсетива, които разказват как преодоляват границите на световете, на времето, на повърхностите. Как проникват зад тях, пътуват към небеса или подземни тъмници, към далечното минало или в необозримото бъдеще. Могат да ходят по вода – мотив, познат ни за светци и божества и съвсем не за простосмъртни и най-обикновени хора. Излъчват светлина и понякога им се налага да съдържат енергията си, за да не се пръснат предметите наоколо. Те самите се превръщат в светлина, изстрелват се от телата си, поемат по тънката бяла нишка нагоре. Твърдят, че могат да открият съкровища, скрити дълбоко в земята – вода, нефт, злато, и нямат проблеми с определяне на геопатогенните зони. Разчитат формата на кристали-

те, формулите на веществата, на водата и могат да ги променят. Улавят мислите на другия, правят го без проблеми и от разстояние.

...И покрай скептичното и кратко „глупости“ се промъкнаха и разкази на очевидци, а заедно с тях и идеята, че наистина го правят. Някои, единици, ала все пак го правят. Възможно е. Да си екстрасенс, вече не е опасно, както преди няколко години, даже е някак славно, обвива те в ореол на свръх, изключителен, надарен, можещ, избран. *„Най-фантастичната част на проблема „екстрасенс“ са диагностицирането, въздействието от разстояние, лечението по телефона, поставянето на диагноза на свършено непознати лица (било по снимка или дори по представа, макар измислена, на някого за тях). Но това всъщност е истинската същност на екстрасенса, или това е цялостната личност на този „нов магьосник“.* Тези хора се срещат изключително рядко в България и те засега не са повече от трима до петима души. И са в състояние да направят наистина всичко“. (Петя Димитрова, в. „Диалог“/12.10.1990 г.) Дали е възможно? Много хора наистина биха се усъмнили.

По това време аз вече се познавам с Илко Казанджиев и въобще не се съмнявам. Той е един от тримата или от петимата със сигурност. Стоеше на разстояние зад гърба ми, а аз се движех във всички посоки, по които неотстъпчиво ме водеше волята му. При това абсолютно сигурна, че не искам и няма да го правя. Постави точна диагноза на моя роднина Мишо, лека му пръст, само по мисълта ми за него, описа точно как изглежда, как ще се развие болестта му, колко още му остава... По телефона разбра не само, че съм бременна, но и каква ще е рожбата, която ще родя. Още никой не знаеше това. И още, и още... Но който не е видял с очите си... Трудно е да повярваш просто така, на юнашко доверие. Вярно, не могат да са всички генерали. Те са Уникуми, Единици, в която и да е армия, по което и да е време. Но и мнозина други говорят за уникални възможности за усещане и общуване с невидимото. Как да приемем думите им, разказите на другите за тях? Дали са плод на болно съзнание и къде е границата на нормалното и лудостта, на здравето и болестта?

ОЧИ В ОЧИ С ЧУДЕСАТА

„Вярвам, защото е абсурдно“

Тома Аквински

Възможно ли е да съществува всичко това? Всяко време, откакто свят светува, си е задавало този въпрос, търсило е доказателства за отговор както в едната, така и в другата посока. Скептиците сякаш винаги са били

повече, но и аргументите на вярващите в чудеса са били доста. Безкрайни и безмилостни са били нападите над склонните да се поддават на изкушението да вярват, че има друг живот, невидим свят, в който бродят духове, и че някои, обикновени люде, а не светци и божества, могат да ги виждат, да си общуват. Тонове изписани страници, велики имена на науката от древността, та чак до днес, непримирими клади, в пламъците на които изчезвали завинаги словесни и несловесни аргументи, са белязали тази стара битка на хората за световите, този и отвъдния, за яснота и подреденост, за въздесъщост на човека, венец на природата или за Божествения Разум, измислил, създал и блящ над целия огромен, непонятен свят.

Какви са аргументите на едната и другата страна? Някога и днес. Изкушението да приведа някои примери се стапя при мисълта каква нищожна частица ще бъдат те от всички. А и рафтовете по книжарниците са отрупани с езотерична литература. Забравено е времето, когато култовете заглавия се разпространяваха апокрифно. Едно от тях беше на лекаря хипнотизатор Майкъл Нютон. Днес заглавията, които могат да се открият, са наистина безброй – Блаватска, Елена Ръорих, Николай Ръорих, Ани Бесант, Рудоф Щайнер, Петър Дънов, Алис Бейли, Карлос Кастанеда, Станислав Гроф, „Сънна анализа“ по Адлер и Юнг, Мариана Везнева, Връбка Орбецова, Кубрат Томов... Препълнени рафтове има за физици, математици и поклонници на точните науки, за любителите на популярни четива, каквито са заглавията на Ернст Мулдашев, Джо Витале, за предпочитащите документалната литература... Там, наред с книгите за големите феномени на всички времена, като Нострадамус, спящия американски пророк Едгар Кейси и др., достойно място заемат и тези за родните феномени – Ванга, поп Влайчо, преподобна Стойна, Слава Севрюкова, Вера Кочовска, Момера...

Литературата може да приведе примери и за вяра, и за неверие. Но човек е склонен да се чувства най-сигурен в собствения си опит. Неслучайна е поговорката „Очи да видят, ръка да пипне“. Звучи абсурдно тъкмо за темата, но все пак и тук има какво да се гледа. Докато това не се случи, сякаш нещата са далечни, могат да са, но могат и да не са истински или поне да не се отнасят за нас. Може би всички са имали гранични усещания, случки на ръба на зримото, странни и необясними видения. Някои просто ги подминават. Други се взират повече, обръщат се по-често към странно-то, търсят отвъд него. Тоест точно както е казано: „Който има очи, ще види, който има уши, ще чуе“. На мен също ми се случиха на пръв поглед невъзможни неща. Аз съм с обикновени сетива, без свръхсетивни претенции. Това е документална книга, не роман, не си позволявам никакви белетристични своеволия.

* * *

...В един миг на болест, чувствах се от дни много зле, Бачковската Богородица ми се усмихна от олтара, наистина го направи, и след два часа оздравях. Разбира се, може и да си внушавах.

...Сънувах, че Даниела, моя скъпа приятелка, излиза без детенцето си от родилния дом и плаче. Родил в понеделник, на Ивановден, обади ми се във вторник, трудно раждане, но е добре. Беше измъчена и щастлива. В първия ми сън, в сряда, плачеше, защото ѝ взели детенцето и го кръсти-ли Иванчо. В петъчния сън вече нищо не ми каза, просто плачеше, а аз знаех защо. В събота се вдигна паника, телефони, дежурни лекари, нещо ставаше с детенцето. В неделя ангелчето отлетя. Престоя тук само шест дни и аз може би можех да го спася, може би сънят значеше, че трябва да сторя нещо. Ще си го нося в душата до края, макар и досега да не зная как се разказват на родилка такива страшни сънища.

...Следващия път бях на операционната. Виновен е сигурно райският газ. В един момент светът се завъртя като бързо превъртане на кадри от кинолента, после в това стремглаво и непоносимо призрачване се видях отгоре, и цялата тази маса, хирурзи в бели престилки, аз там, долу, безпомощна в ръцете им. Говорих им силно, направо си виках, че няма да издържа, че лентата се върти много бързо, ще се скъса, ала те не чувах, сякаш бяха глухи. Е, издържах и се върнах. Операцията дори не беше сложна. Никой не разбра, че пътувах. Но аз вече знаех, че е възможно. Може би халюцинации от райския газ? Да, литературата описва много такива случаи. Ала те – халюцинациите в сходни ситуа-ции, се повтарят подозрително еднакво.

... Дни след смъртта на татко, светла му памет, разглеждах снимката му и си плачех кротко. И в миг разбрах, че снимката се е разделила, аз и голямото ми момиче (все още само на годинка) сме някак напред, а татко, макар да държи детето в скута си, е отзад, в друг план, в друго измерение. Такова, каквото няма на снимките, които гледаме. Няма го и в действителността, която гледаме пред себе си. Не само че се е отделил от нас чрез невидима разделителна линия, но и изрази си е сменил. Вече не е наперен красавец със самочувствие и радост в очите, какъвто си беше цял живот, а е тъжен, измъчен, точно както в един от последните му дни, когато ми казваше: „Лиле, изложи се твоят татко“. Не можеше да понесе мисълта, че се е разболял, че е слаб и победен. Да, точно това ми казваше тогава от снимката, макар тя да беше правена в най-силните му години. Ами това беше. Въртях снимката, взирах се, убеждавах сама себе си, че не халюцинирам, не измислям, че съм спокой-

на и виждам всичко това. Спокойна бях и го виждах всичко това. Продължих да го правя няколко дни поред. Вече съвсем познавателно. И непознатото измерение винаги присъстваше, както и този необичаен тъжен поздрав на татко от него. Прощаваше се с мен. Сигурно искаше да ми каже, че му е мъчно за нещата, които не е успял да свърши. Съжс- ляваше, страдаше и се прощаваше. После оставих за известно време експеримента. Когато след време се върнах към него, той не действаше. Една обикновена и много скъпа за мен снимка за спомен. Татко, голямо- то ми момиче в скута му и аз до тях. Той наперен и със самочувствие, каквото винаги е имал. От вината и тъгата в очите му няма и следа. Както и от онзи друг план, който не виждаме. Колкото и да се взирах, бяха изчезнали. Ала аз вече знаех, че съществуват. Дали ще ги виждаме, кога това е възможно, защо едни могат да го правят, а повечето – не? Тези въпроси все пак трябва да имат отговори.

...И последно – още една среща беляза вярата ми, че това, което нарича- ме чудо, е възможно, може би дори не е никакво чудо, просто част от не- пробудените все още сетива на човека. Това беше срещата ми с Илко Ка- занджиев, светла му памет и на него. Изключителен български феномен, всяко докосване до когото променя, преобръща установената посока на мисли, задава нови мисли и нова посока. Можеше невероятни неща, но по- вече от всичко искаше да лекува – със силата на мисълта си и със светлата и неизтощима своя енергия. Пред кабинета му в Пловдив чакаха десетки болни хора. Помогна на стотици, излекува тежки болести, предвиди не една бъдеща опасност за другите, но не успя да предвиди и да се размине с един загубен шофьор, един от многото убийци по нашите пътища. Загубе- някът излетял в платното насреща му, в един от завоите след Бачковския манастир, и разкъсал за миг тънката нишка между живота и смъртта, небето и земята, препратил го завинаги извън границата на живите земни хора, извън видимата реалност, извън възможностите да стори още много и много чудни изцеления. Загубеният останал невредим.

Питам се какъв е смисълът на странностите, до които ни се позво- лява или удава да докоснем в даден миг. Част от тях са и срещите ни с тези хора. Какъв е смисълът във всичко това? Те съществуват, винаги ги е имало. Казват, за да държат жива идеята за невидимата всемогъща сила, която наричаме Бог, да напомнят, че тя може би все пак съще- ствува, да поддържат вярата в другите светове, животи, шансове пред човешкия дух. Великият план на Всемира, може би всички сме му подвла- стни, но малцина се ориентират в знаците, които е добре да следваме. Те са сякаш знаците на Висшата Сила, която религиите назовават раз- лично, за това, че Тя съществува и постоянно бди над хората.